

DELTA DE L'EBRE

El delta de l'Ebre en el Pla Hidrològic de la demarcació hidrogràfica. Una altra oportunitat perduda

La Unió Europea ha desenvolupat en les últimes dècades estàndards de protecció mediambiental molt rigorosos. La Directiva Marc de l'Aigua (DMA) sorgeix de diversos programes d'acció ambiental de la Unió Europea, i proposa un marc per a la protecció de totes les aigües continentals, de transició i marines.

Amb caràcter obligatori, la Directiva defineix els mètodes, procediments i paràmetres indicadors necessaris per caracteritzar l'estat de les aigües. L'objectiu fonamental de la DMA és l'assoliment del bon estat ecològic, definit normativament com aquell estat de la salut de les nostres llacunes i badies amb un baix grau de distorsió causada per l'activitat humana. La DMA obliga que el seu instrument (el Pla Hidrològic de l'Ebre, en el nostre cas) inclogui tots els elements de gestió necessaris per assolir els objectius assignats, incloent-hi els objectius específics de la zona protegida del delta de l'Ebre que depenen de la qualitat i la quantitat d'aigua.

Segons la informació del Pla Hidrològic de l'Ebre, el resultat de l'estat ecològic de les aigües del Delta mostra que gairebé el 70 % de les

masses d'aigua del Delta es troben en un estat "pitjor que bo". Del 30 % restant, suposadament en bon estat, en algunes no s'han avaluat els indicadors biològics per arribar a aquesta conclusió, i en d'altres no es considera que desapareixeran en les properes dos dècades (cas de l'Illa de Sant Antoni). Tot plegat dona a entendre que la situació real encara és pitjor que la que figura al Pla.

Si així de malament es troben les masses d'aigua del Delta, la situació dels seus hàbitats i espècies protegits en l'àmbit europeu no és més encoratjadora. Només 3 dels hàbitats d'interès comunitari presents al Delta (un 12 %) es troben en un estat de conservació favorable i, segons indiquen els informes, els hàbitats costaners del Delta presenten un gran risc desaparició en el futur. Amb relació a les espècies d'interès comunitari (no ocells), del total considerat al Delta només una espècie (7 %) es troba en un estat de conservació favorable i 12 espècies (85 %) en estat de conservació desfavorable. És a dir, en clau europea, que és l'aproximació que obligatòriament hem d'adoptar per entendre i gestionar el Delta, i segons tots el

instruments formals, ni estem bé, ni anem bé!

Tal com esmentàvem al començament, la DMA obliga al Pla Hidrològic a incorporar obligatòriament un programa de mesures per assolir els objectius mediambientals als quals ara no arribem. Llavors, què ha passat amb aquest Pla Hidrològic?

Amb relació al Delta, el Programa de mesures del Pla Hidrològic es remet en gran part al Pla per a la protecció del delta de l'Ebre, i posa gran èmfasi en la protecció de la franja litoral. També es preveuen mesures per recuperar el trànsit sedimentari des dels embassaments. Però, molt ha de canviar el Pla de protecció del Ministeri, perquè la versió que vam conèixer a principis del 2021 plantejava seriosos dubtes (per dir-ho d'alguna manera) sobre la utilitat i eficàcia d'aquest pla per protegir avui dia el Delta.

Més enllà del que és encertat o no del Pla de Protecció del Ministeri, el Pla Hidrològic ha d'abordar de manera específica els problemes que afecten les masses d'aigua del Delta, és a dir, quina és la causa per la qual no estan en bon estat ecològic.

Aquest exercici ha d'anar acompanyat d'una anàlisi cost/eficàcia de les mesures que permetin assolir els nivells de protecció exigits per Europa. Però les mesures per millorar les masses d'aigua del Delta no apareixen, de manera que el Pla no compleix la seva funció fonamental.

Una atenció particular mereixen les mesures necessàries per assolir els nivells de protecció de l'espai protegit. Al Pla Hidrològic es coordinen i integren els programes de mesures bàsiques i complementàries elaborats prèviament per cadascuna de les administracions competents en la protecció de les aigües. Així, l'espai Xarxa Natura 2000 Delta de l'Ebre, gestionat per la Generalitat, és la figura clau on s'han d'explicitar les mesures necessàries per protegir els seus hàbitats i espècies, uns requeriments prioritaris per damunt dels objectius generals de les masses d'aigua. Però si l'espai protegit no respon a aquesta demanda o ho fa de manera genèrica, si no té ni el prescriptiu Pla de Gestió desenvolupat, aquestes necessitats específiques i prioritàries no apareixen al Pla Hidrològic i desapareix una altra oportunitat. La societat ci-

vil ja podem fer una i mil al·legacions, que de poc serviran.

Com a conclusió, és en la presa de mesures en l'aspecte que el Pla Hidrològic de l'Ebre falla estrepitosament respecte del delta de l'Ebre. El Pla Hidrològic s'ha convertit en un calaix de sastre en què s'amaga la incapacitat de millorar i donar suport a una gestió apropiada, un pla que dificulta la presa de decisions, un suposat procés sistemàtic en la descripció i control de les masses d'aigua insuficient al delta de l'Ebre. El Pla Hidrològic hauria de ser el mitjà per aplicar les mesures adients al Delta que exigeixen tots els europeus per a aquest espai tan sensible i vulnerable. Però ja ho veiem, el tren del Pla Hidrològic no ha fet parada al Delta. Una altra gran oportunitat perduda.